

**UCHWAŁA NR LXVIII.390.2024
RADY MIASTA I GMINY MIASTECZKO KRAJEŃSKIE**

z dnia 29 stycznia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy
Miasteczko Krajeńskie na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r. poz. 40 ze zm). oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 – 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939) Rada Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2024-2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Szymon Kunek

Załącznik do uchwały Nr LXVIII.390.2024
Rady Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie
z dnia 29 stycznia 2024 r.

„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2024-2026”

Miasteczko Krajeńskie,
styczeń 2024 r.

WSTĘP

W związku ze zmianami organizacyjnymi na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Powstanie nowej instytucji, zajmującej się w sposób kompleksowy przeciwdziałaniem problemowemu używaniu substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym oraz związane z tym zadania dotyczące przygotowania nowych strategii i planów lokalnych programów profilaktycznych przez samorządy spowodowały potrzebę sporządzenia Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w oparciu o diagnozę społeczną.

Wobec problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem, uzależnieniami są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym powodującym jednocześnie szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne. Ustawodawca, poprzez regulacje prawne stara się ograniczyć rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. Temu właśnie ma służyć poniżej przedstawiony Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, sporządzony w oparciu o ustawodawstwo oraz lokalną diagnozę społeczną.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii w gminie Miasteczko Krajeńskie. Realizacja Programu oparta jest na podstawie:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
3. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
4. Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku;
5. Ustawy o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 roku;
6. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
7. Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych ratyfikowanej przez Polskę w 2012 roku;
8. Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, przyjęta dnia 21 marca 2021 roku;
9. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2026;
10. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasteczko Krajeńskie na lata 2024-2030.

Program stanowi także zasady minimalizowania szkód wynikających z nadużywania alkoholu, uzależnień behawioralnych i narkotyków. A co najważniejsze stanowi kontynuację działań realizowanych przez gminę we wcześniejszych latach, poparte Diagnozą Społeczną Uczniów sporządzoną przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych we współpracy z Uniwersytetem Marii Curie- Skłodowskiej w Lublinie w ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł przekazaną Gminnej Komisji w Miasteczku Krajeńskim w sierpniu 2022 roku.

I. DIAGNOZA

Przygotowany przez specjalistów raport miał na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2021 roku, na grupie dzieci i młodzieży szkolnej klas V-VIII w Szkole Podstawowej w Miasteczku Krajeńskim. Obejmuje on następujące obszary tematyczne:

Szkoła – w jej ramach omówiony został stosunek do nauczycieli i nauki, perspektywy i oczekiwania edukacyjne oraz szkolne i pozaszkolne relacje rówieśnicze.

Rodzina – jako podstawowa komórka życia społecznego wywiera ogromny wpływ na każde pokolenie. Przedmiotem opracowania diagnostycznego była ocena bezpośrednich relacji rodzinnych, postawy wobec tradycji i przodków, a także wizja małżeństwa i rodziny, jak również wyznawanych wartości.

Zdrowie – to kluczowe zagadnienie dla całej ludzkości. W raporcie przedstawione zostały aspekty aktywności fizycznej uczniów, oceny jakości życia i zdrowia.

Zwyczaje żywieniowe – wiele się o nich obecnie mówi i wprowadza coraz nowsze rozwiązania legislacyjne. Raport omawia zagadnienia odżywiania się uczniów, spożywania owoców, warzyw i przekąsek, a także zażywania środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy, suplementów diety, napojów energetycznych i leków.

Przemoc i agresja – jest problemem, na który należy zwracać szczególną uwagę, gdyż niekontrolowana prowadzi do bardzo przykrych konsekwencji. W badaniu ukazano problem przemocy fizycznej i emocjonalnej (psychicznej), głównie w celu zdiagnozowania tego zjawiska.

Granie w gry, korzystanie z internetu i smartfona – to zachowania, z którymi nierzadko mają do czynienia dorośli. Jest to problem dosyć często podejmowany przez badaczy społecznych, chociaż przy tak dynamicznie zmieniających się rozwiązaniach technologicznych trudno jest trafnie zdiagnozować skalę tego zjawiska. W raporcie znalazły się główne wskaźniki opisujące formy i częstotliwość korzystania z internetu i telefonów komórkowych.

Podstawowe czynności życia codziennego – czy można mówić o stylu życia młodzieży? Na to pytanie odpowiedź nie jest jednoznaczna. Można jednak badać ogólnie rozumiany styl życia jako sposób spędzania wolnego czasu, wykonywania czynności codziennych, uczęszczania na zajęcia pozaszkolne.

Praca i ekonomia – finanse dotyczą młodego człowieka podobnie jak dorosłego. Są nie mniej ważne, jednak posiadają inny wymiar. Raport relacjonuje zagadnienie finansów młodzieży, wydatków, a także postaw wobec sukcesu zawodowego i podejmowanych prac zarobkowych.

Kapitał społeczny – hasło bardzo modne i często wykorzystywane do ukazania pewnych umiejętności społeczeństw i grup społecznych, dzięki którym jedno społeczeństwa są spójne, zorganizowane i odporne na manipulację, a inne niespójne, podążające wyłącznie za korzyściami materialnymi i konsumpcyjnymi potrzebami. W tym punkcie przedstawione zostały zagadnienia uogólnionego zaufania społecznego, patriotyzmu, patriotyzmu lokalnego, a także moralności i religijności młodzieży.

Spółeczeństwo - należy traktować jako zespół naczyń połączonych, w którym ogromne znaczenie odgrywają zmiany technologiczne, polityczne, gospodarcze społeczne oraz kulturowe. Nie należy zapominać o tym, że młodzież jest swoistą kategorią społeczną, która nie tylko zmienia się wraz z dokonującymi się zmianami w świecie, ale sama także może prowokować pewne zmiany. Według Jean M. Twenge generacja iGen, czyli urodzeni w latach (1995-2012), jest mniej zbuntowana, bardziej tolerancyjna, mniej szczęśliwa i zupełnie nieprzygotowana do dorosłości (Twenge, 2018). IGen to generacja, która przynajmniej w Polsce nie wzrasta w stanie wojny (na szczęście), ale za to ma do czynienia z grami on-line, dopalaczami i społecznym przyzwoleniem na alkohol.

II.OPIS WYNIKÓW BADANIA.

Szkoła - czas pandemii wywołał w nauczaniu młodzieży bardzo duże zmiany, do których nie wszyscy byli przygotowani (samorządowcy, nauczyciele, uczniowie, rodzice). Niewątpliwie przełożyło się to nie tylko na wyniki w nauce, gdyż ogólna średnia ocen jest wyższa niż trzy lata temu, ale na subiektywną ocenę efektów swojej pracy przez uczniów. W badaniu wykazano, iż uczniowie częściej niż trzy lata temu deklarują, że mają trudności z przyswajaniem wiedzy szkolnej. Pomimo tego, że częściej niż trzy lata temu poświęcają swój czas na odrabianie lekcji lub naukę w niedziele lub święta oraz częściej opuszczają uroczystość rodzinną z powodu nauki lub odrabiania lekcji, częściej też zdarzają się sytuacje, że nie rozumieją tego co mówi do nich nauczyciel podczas lekcji. Pomimo tego, że zwiększył się odsetek uczniów, którzy deklarują uczęszczanie na korepetycje zmniejszył się znacznie odsetek respondentów, którzy deklarują, że ich wyniki w nauce się polepszyły. Pomimo zawirowań związanych z nauczaniem hybrydowym wywołanych pandemią COVID-19 nie zmieniła się w sposób znaczący ocena, jaką uczniowie wystawili nauczycielom odnośnie do sprawiedliwego nauczania swoich uczniów. Jakkolwiek uczniowie wykazują się dość sporą dezorientacją, jeżeli chodzi o to czy ich nauczyciele są sprawiedliwi w ocenianiu swoich uczniów, to większą dezorientacją w tej kwestii wykazują się uczniowie klas młodszych (V-VI). Dużą rolę w nauczaniu hybrydowym odegrali nauczyciele i wychowawcy. Zarówno wśród uczniów młodszych, jak i starszych, chociaż częściej wśród chłopców niż dziewcząt zwiększył się odsetek tych, którzy są zadowoleni ze swoich relacji z wychowawcą. Relacje z koleżankami i kolegami w szkole uległy pogorszeniu z wyjątkiem uczniów klas młodszych (V-VI), u których odnotowano delikatny wzrost całkowicie zadowolonych.

Rodzina - Czas pandemii stał się „papierkiem lakmusowym” relacji rodzinnych. Wielu psychologów podkreśla, że relacje rodzinne, wówczas gdy ludzie byli zamknięci na kwarantannie, uległy pogorszeniu, a nawet zaostreniu. Badanie wykazało, iż młodzież w zdecydowanej większości deklaruje, że ich relacje z rodzicami lub opiekunami są dobre i bardzo dobre. Jednak w ciągu ostatnich trzech lat relacje z matką, podobnie jak z ojcem czy rodzeństwem, a także z dziadkami nie tylko, że w sposób znaczący się pogorszyły, ale zmniejszył się odsetek uczniów, którzy deklarują całkowite zadowolenie ze swoich relacji rodzinnych. Według wyników badania osłabieniu ulegają tradycyjne wzorce małżeństwa i rodziny na rzecz nowych mediów. Na znaczeniu zaczynają tracić takie wzorce jak rodzice lub opiekunowie, nauczyciele, Kościół, głównie wśród dziewcząt ze starszych klas. Telewizja także traci na znaczeniu chociaż w małym stopniu. Młodzież coraz częściej swoją wizję małżeństwa i rodziny zaczyna kształtować wykorzystując swoje własne wyobrażenia, opinie przyjaciół, dziadków i znajomych, a także Internet i gry wideo. Największe zmiany dokonały się wśród dziewcząt ze starszych klas. W tej grupie najwięcej na znaczeniu ucierpieli rodzice, Kościół oraz nauczyciele. Cele życiowe obecnej młodzieży to (w porównaniu przed trzema laty) cenie przyjaźni z, posiadanie dużych pieniędzy, rozwijanie swoich zainteresowań i hobby oraz zdobycie dobrej pracy w dorosłym życiu. Młodzież ceni też rozrywkę i zabawę. W mniejszym stopniu docenia taką wartość jaką jest Bóg, miłość na całe życie, patriotyzm i dobro ojczyzny, a także posiadanie dzieci w przyszłości. Największe zmiany w obszarze celów życiowych odnotowano wśród dziewcząt, głównie ze starszych klas. W tej grupie na znaczeniu straciły takie wartości jak miłość na całe życie, Bóg, posiadanie dzieci w przyszłości oraz dobre zdrowie. Z kolei w tej grupie wyraźnie wzrosła wartość jaką jest posiadanie dużych pieniędzy.

Zdrowie - w odniesieniu do roku 2018 młodzi częściej zaczęli spędzać czas wolny przed smartfonem – niekoniecznie grając w gry komputerowe. Ta czynność w roku 2021 była najczęściej wskazywana przez ankietowanych. Jeżeli chodzi o pozostałe czynności, to młodzi równie chętnie spotykają się ze znajomymi, gotują oraz wykonują różne prace w domu (np. sprzątają). Znacznemu ograniczeniu nastąpiło uczęszczanie przez uczniów na jakiegokolwiek zajęcia muzyczne, teatralne, plastyczne, czy taneczne. Młodzi częściej też, niż trzy lata temu poświęcają czas na rozwijanie swoich zainteresowań lub na wykonywaniu innych rzeczy. Rzadziej jednak uprawiają sport oraz oglądają

telewizję.

Zdrowie- aktywność fizyczna i samoocena stanu zdrowia - w efekcie pandemicznych ograniczeń zmniejszyła się aktywność fizyczna młodzieży. Zmniejszyła się częstotliwość uprawiania sportu oraz ograniczona została forma tej aktywności. Zmniejszył się odsetek respondentów, którzy uprawiają aktywności wymagające infrastruktury sportowej (pływanie, gimnastyka, piłka ręczna, siatkówka). W zakresie subiektywnej oceny sprawności fizycznej, ocenie swojego stanu zdrowia, a także poziomu niewyspania występuje wyraźny wzrost uczniów deklarujących, że codziennie czują się niewyspani. Podobnie jak trzy lata temu utrzymuje się trend wskazujący na to, że częstotliwość uprawiania sportu zmienia się wraz z wiekiem badanych. Im uczniowie starsi, tym jest ona mniejsza. Zmianie ulega subiektywna ocena zwyczajów żywieniowych młodych ludzi. Zmniejsza się wskaźnik uczniów (głównie ze starszych klas), którzy twierdzą, że ich zwyczaje żywieniowe są całkowicie zdrowe. Coraz więcej uczniów nie potrafi jednak do końca ocenić, czy ich zwyczaje są zdrowe, czy niezdrowe. Ankietowani częściej rezygnują z takich posiłków jak śniadania, obiady, podwieczorki oraz kolacje. Jeżeli chodzi o przekąski, to ograniczają regularne spożywanie czekolady i ciastek, na rzecz chipsów, których częste spożycie (codziennie, kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień) deklaruje coraz więcej ankietowanych. Rośnie także wskaźnik codziennego oraz cotygodniowego spożycia suplementów diety, a także witamin. Jeżeli chodzi o spożywanie owoców i warzyw, to można zauważyć, że codzienne spożycie owoców zmniejsza się na rzecz spożycia okazjonalnego (kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień). Jakkolwiek ogólne spożycie warzyw pozostaje na poziomie z roku 2018, to w klasach młodszych zauważono wzrost dziennego spożycia tych produktów. Z kolei dziewczęta ze starszych klas wyraźnie ograniczyły codzienne spożycie warzyw.

Zdrowie- używki i leki (alkohol, papierosy, inne) – według wyników przeprowadzonego badania rośnie spożycie napojów energetycznych lub funkcjonalnych, zawierających kofeinę lub wyciąg z guarany (np. Red Bull, Tiger, Be Power itp.). Wskaźnik ankietowanych, którzy przyznali się do tego, że taki napój spożywają przynajmniej raz na tydzień (połączone odpowiedzi codziennie, kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień) wzrósł o 5,2 pp. Najczęściej te deklaracje złożyły dziewczęta ze starszych klas. Przyglądając się spożyciu alkoholu, narkotyków i dopalaczy, to na przestrzeni ostatnich trzech lat zmniejszyło się spożycie szampana (wino musujące) (-1,6 pp.), palenie papierosów (-0,8 pp.), spożycie wina (-0,7 pp.) oraz wódki (-0,2 pp.). Zwiększyło się natomiast spożycie piwa (+0,2 pp.), palenie marihuany (+0,3 pp.), spożywanie drinków (+0,6 pp.) oraz zażywanie dopalaczy (+0,9 pp.). Jeżeli chodzi o zażywanie w/w substancji to należy zwrócić uwagę na jedną prawidłowość. Pomijając jakiegokolwiek procentowe różnice pomiędzy rokiem 2018 a 2021, to przy każdej substancji delikatnie zwiększa się odsetek ankietowanych deklarujących codzienne spożycie tych substancji, a zmniejsza się odsetek tych, którzy zażywają je okazjonalnie. Biorąc na uwagę marihuanę, należy pamiętać, że duże znaczenie odgrywa tutaj presja środowisk, dążących do zalegalizowania tego narkotyku w Polsce. Uczniowie mogą w dużej części brać przykład od znaczących innych. Takim przykładem może być wydarzenie, podczas którego słynny muzyk „Mata”, został zatrzymany za posiadanie „niewielkiej” ilości marihuany. Ten czyn nie został do końca skrytykowany przez opinię publiczną, a nawet niektóre środowiska stanęły w jego obronie, tym samym domagając się zalegalizowania tego narkotyku w Polsce.

Przemoc i agresja – wyraźnie zmniejsza się skala agresji fizycznej w szkołach (-8,0 pp). Podobnie jak agresja emocjonalna/psychiczna, która także się zmniejsza, chociaż w mniejszym stopniu (-5,2 pp). Zmniejszanie się agresji zarówno fizycznej, jak i emocjonalnej częściej dostrzegają chłopcy niż dziewczęta.

Granie w gry, korzystanie ze smartfona i internetu - badanie wykazało, iż młodzi ludzie wyraźnie ograniczyli codzienne i kilka razy w tygodniu granie w gry na smartfonie lub tablecie, chociaż częściej zabierają smartfony do szkoły. Deklarują częstsze granie w gry na komputerze lub konsoli do gier. Wskaźnik tych którzy grają codziennie oraz kilka razy dziennie wyraźnie wzrósł o 6,2 pp. W gry komputerowe na komputerze lub konsoli do gier częściej zaczynają grać dziewczęta ze starszych klas. Uczestnictwo młodych w Internecie wskazuje, iż w tej sferze wystąpiły pewne zmiany. Pierwsza zmiana

odnosi się do oglądania filmów. Młodzi wyraźnie ograniczyli oglądanie filmów na YouTube (-10,0 pp.) na rzecz platform streamingowych typu CDA, Netflix (+12,6 pp.). W Internecie młodzi zaczęli także kontaktować się ze znajomymi za pomocą komunikatorów, głównie uczniowie z klas młodszych, a także grać w gry on-line. W grach on-line, to prym nadal wiodą chłopcy, nastąpił jednocześnie wzrost dziewcząt w każdej grupie wiekowej. Niewątpliwie oferta gier on-line dla dziewcząt wyraźnie się powiększyła w ostatnich trzech latach.

Podstawowe czynności życia codziennego - jakkolwiek nadal podstawowymi czynnościami życia codziennego młodego człowieka jest słuchanie muzyki, pomoc rodzicom w pracach domowych czy spotykanie się ze znajomymi poza szkołą, to czas pandemii wymusił zmianę niektórych zachowań. W odniesieniu do roku 2018 ankietowani deklarują, że rzadziej oglądają telewizję, chodzą do kina, teatru czy też na dyskotekę, a także czytają książki poza tymi, które zlecił nauczyciel. Częściej natomiast nudzą się dłużej niż godzinę dziennie, wracają późno do domu, ściągają z internetu prace domową, a także chodzą nieprzygotowani do szkoły. Można zatem zauważyć, że młodzież ogranicza model autokreacyjny wykorzystania czasu wolnego na rzecz modelu regeneracyjnego. Pierwszy model polega na pracy nad sobą polegający na koncentrowaniu się na pracach mało popularnych lecz wymagających pewnego wysiłku intelektualnego (chodzenie do teatru), czy też kulturowego (chodzenie do kina, na dyskotekę). Drugi model regeneracyjny polega na skupianiu się na działaniach regenerujących, odpężających poprzez oderwanie od nauki, czy życia codziennego.

Kapitał społeczny - według przeprowadzonego badania młodzi coraz bardziej odchodzą od kształtu społeczeństwa obywatelskiego. Zmniejsza się odsetek respondentów przekonanych, o tym że ludziom można ufać. Zmniejsza się także odsetek respondentów, którzy chcieliby w dorosłym życiu pracować w miejscowości, w której obecnie mieszkają. Zmniejsza się także deklarowana przez ankietowanych liczba przyjaciół, na których młodzi mogliby liczyć przy załatwieniu jakiejś sprawy. Młodzi coraz częściej przekonują się do tego, że na sukces życiowy mają wpływ głównie znajomości, ciężka praca i własne ambicje. Coraz rzadziej sukces zawodowy wiąże z wykształceniem oraz uczynnością. Porównanie lat 2018 i 2021 nie potwierdza jednoznacznie, że zwiększa się wśród młodzieży permissywizm moralny. Wskaźnik przekonanych, że nie istnieją żadne, raz na zawsze ustalone zasady pozwalające odróżnić dobro od zła wzrósł zaledwie o 0,9 pp. Natomiast wyraźnie zmniejszył się (+7,3 pp.) odsetek przekonanych o istnieniu jasnych i niepodważalnych zasad, które pozwalają odróżnić dobro od zła. Obecnie młodzi najczęściej nie potrafią jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie, czy istnieją niepodważalne zasady, czy też nie istnieją (2018 – 35,5%; 2021 – 41,9%). 4. Wyraźnie zmniejsza się siła wiary religijnej młodego pokolenia.

III.CELE PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024/2026 koresponduje ze strategią rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Polityka gminy ukierunkowana jest na tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki społecznej. Obecność zagrożenia alkoholizmem i narkomanią, a także innymi, destrukcyjnymi zachowaniami ryzykownymi, w szczególności dla młodzieży szkolnej, poszukującej wartości społecznych oraz zasad poruszania się w środowisku, stwarza potrzebę wdrożenia systemu profilaktyki i rozwiązań wyżej wymienionych problemów, poprzez m.in.:

- 1) Podejmowanie oraz późniejsze wspieranie systematycznych działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, takich jak: informacja, edukacja, promocja zdrowego stylu życia;
- 2) Wspieranie i zabezpieczenie specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem, a także osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową, a w szczególności zapewnienie profesjonalnych form pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;

3) Wspieranie działań terapeutycznych, rehabilitacyjnych i reintegracyjnych realizowanych na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych;

4) Ograniczenie dostępu do środków psychoaktywnych;

5) Wspieranie sektora pozarządowego i wolontariatu, aktywnych instytucji, szkół i środowisk lokalnych, a także współpracy z nimi w przedmiotowym obszarze.

Działania zawarte w Programie finansowane są ze środków własnych gminy, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz „małpkowego”. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne środki, pozyskane zarówno przez gminę, jak też realizatorów i partnerów Programu.

Koordinacja działań ujętych w Programie prowadzona jest przez Burmistrza Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Miasteczku Krajeńskim

IV. ZADANIA PROGRAMU

1.Profilaktyka uniwersalna: adresowana do dzieci, młodzieży i dorosłych bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych i występowania przemocy.

2.Profilaktyka selektywna: adresowana do grup o podwyższonym ryzyku wystąpieniu adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

3.Profilaktyka wskazująca: adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia.

4.Terapia: obejmująca osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

5.Rehabilitacja: realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

V.SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU:

1.W zakresie profilaktyki uniwersalnej:

a)Realizacja programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie gminy;

b) Realizacja programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży;

c) W wspieranie szkolnych programów profilaktycznych z możliwością zakupu niezbędnych artykułów i materiałów;

d) Realizacja warsztatów dla uczniów;

- e) Realizacja szkoleń dla nauczycieli z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy rówieśniczej;
- f) Realizacja szkoleń dla rodziców uczniów z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień;
- g) Realizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
- h) Podnoszenie kompetencji członków GKRPAiN;
- i) Podnoszenie kompetencji pracowników MGOPS Miasteczko Krajeńskie, policji, przedstawicieli służb medycznych zaangażowanych bezpośrednio i pośrednio w rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach oraz ich organizacji w ramach swoich kompetencji;
- j) Promowanie wśród mieszkańców miasta i gminy Miasteczko Krajeńskie zdrowego, trzeźwego stylu życia poprzez kampanie edukacyjne, publikację artykułów i informacji za pośrednictwem dostępnych środków przekazu, w tym portali społecznościowych;
- k) Realizacja działań profilaktycznych, informacyjno - edukacyjnych podczas lokalnych imprez, uroczystości (np. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, festyny, pikniki, itp. dla wszystkich mieszkańców gminy);
- l) Wsparcie merytoryczne i finansowe instytucji i organizacji pozarządowych takich, jak np. kluby sportowe, koła gospodyń wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, Koła PZW w ich działalności statutowej mającej na celu promocję zdrowego stylu życia.

2. W zakresie profilaktyki selektywnej:

- a) prowadzenie zajęć z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i rodzin zagrożonych uzależnieniem z wykorzystaniem lokalnego zaplecza lokalowego np. świetlicach wiejskich, domu kultury innych wskazanych przez instytucje pozarządowe miejscach;
- b) realizacja warsztatów i programów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców;
- c) prowadzenie zorganizowanych zajęć wakacyjnych z programem profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia i kształtujących postawy trzeźwościowe;
- d) zapewnienie pomocy psychologicznej dzieci i młodzieży z grup ryzyka;
- e) zapewnienie pomocy psychologicznej opiekunom dzieci i młodzieży z grup ryzyka;
- f) przygotowanie i promowanie społecznych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz współpraca z gminą w zakresie promowania życia bez nałogów;
- g) promowanie wśród mieszkańców miasta i gminy Miasteczko Krajeńskie zdrowego, trzeźwego stylu życia poprzez kampanie edukacyjne, publikację artykułów i informacji za pośrednictwem portali społecznościowych;
- h) realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- i) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubu abstynenta oraz innych form działań pomocowych, samopomocowych, edukacyjnych, poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione oraz ich rodziny;

3. Z zakresu profilaktyki wspierającej:

- a) Prowadzenie Punktu Informacyjnego dla osób nadużywających alkoholu lub zażywających narkotyki, uzależnionych oraz ich rodzin, obsługiwanego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Miasteczku Krajeńskim;

b) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu lub od narkotyków oraz osób współuzależnionych, obsługiwanego przez specjalistów z zakresu terapii uzależnienia, psychoterapii i psychologa;

c) Realizacja konsultacji indywidualnych, spotkań i grupowych zajęć edukacyjnych, dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych w celu motywowania do abstynencji i podjęcia leczenia;

d) Diagnoza osób i rodzin z problemem uzależnienia i współuzależnienia;

c) Motywowanie do podjęcia leczenia;

4. Z zakresu terapii:

a) Konsultacje psychologiczne lub terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dzieci i młodzieży używających alkoholu lub narkotyków lub mieszkających z osobą uzależnioną;

b) Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu lub narkotyków osób nadużywających alkoholu i narkotyków – finansowanie badań psychiatryczno – psychologicznych oraz pokrywanie opłat sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego;

5. Z zakresu rehabilitacji:

a) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działalność edukacyjną oraz integrację społeczną,

b) Pomoc w uczestnictwie w imprezach i wyjazdach trzeźwościowych, mitingach.

VI. ZASADY DZIAŁANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miasteczku Krajeńskim została powołana na podstawie Zarządzenia Nr S.0050.59.2022 Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 06 czerwca 2022 roku.

2. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. ZADANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,

2. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu,

3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:

a) motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,

b) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskiwania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych lub uzależnienia od narkomanii,

- c) kierowanie osób zgłoszonych do GKRPAiN na specjalistyczne badania diagnostyczne,
 - d) kierowanie do sądów wniosków w sprawie o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - e) udział w postępowaniu sądowym,
4. Współdziałanie z Miejsko- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim, organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie,
5. Kontrola przestrzegania zasad i warunków zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez burmistrza w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku,
6. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy w poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
7. Współpraca z instytucjami, organizacjami i szkołami w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.

VIII. WSPÓŁPRACA GMINNEJ KOMISJI W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii w Miasteczku Krajeńskim przy wykonywaniu swoich czynności współpracuje z :

- Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miasteczku Krajeńskim;
- Centrum Kultury i Biblioteką Publiczną w Miasteczku Krajeńskim;
- Szkołą Podstawową w Miasteczku Krajeńskim;
- Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Brzostowie;
- Posterunkiem Policji w Białosłiwie;
- Organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta i gminy Miasteczko Krajeńskie;
- Parafiami Rzymskokatolickie w Miasteczku Krajeńskim i w Grabównie;
- Gabinetem Lekarza Rodzinnej i Niepublicznym Zakład Opieki Zdrowotnej w Miasteczku Krajeńskim;
- Sądami oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Indywidualnymi psychologami i terapeutami uzależnień;
- Ośrodkami terapii uzależnień;
- Podmiotami gospodarczymi i osobami fizycznymi podejmującymi działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W MIASTECZKU KRAJEŃSKIM

Za realizację zadań ustawowych, w tym wykonywanych podczas posiedzeń raz w miesiącu GKRPAiN w gminie Miasteczko Krajeńskie przysługuje wynagrodzenie w postaci diety. Przewodniczącemu Komisji w wysokości 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku, członkom Komisji w wysokości 11 % minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku, za udział w tym posiedzeniu. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym wyżej mowa, jest lista obecności z poszczególnych posiedzeń GKRPAiN poświadczona przez jej Przewodniczącego.

1. Zakres pracy członków Gminnej Komisji

- a) prowadzenie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami mającymi problem z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub z uzależnieniem behawioralnym;
- b) kontrola punktów sprzedaży alkoholu;
- c) wybór programów profilaktycznych i formalności związane z ich realizacją;
- d) planowanie działań GKRPAiN;

2. Zakres działań Przewodniczącego GKRPAiN, poza wymienionymi:

- przygotowanie posiedzeń Komisji;
- przygotowywanie i wysyłanie pism zapraszających na rozmowy interwencyjno-motywacyjne;
- prowadzenie korespondencji i dokumentacji GKRPAiN;
- przygotowywanie skierowań do biegłych i wniosków sądowych o wszczęcie postępowań wobec uzależnionych w sprawie podjęcia przymusowego leczenia odwykowego;
- opracowanie gminnych programów z zakresu uzależnień;
- sprawozdawczość merytoryczna i finansowa GKRPAiN;
- reprezentowanie Komisji w sprawach o przymusowe leczenie;
- reprezentowanie Komisji w sesjach i komisjach Rady Gminy.

X. KONTROLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii składa sprawozdanie z działalności Burmistrzowi Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie do końca I kwartału 2023 za rok poprzedni.
2. Burmistrz Miasta i Gminy składa sprawozdanie z wykonania uchwały dotyczącej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Radzie Gminy do końca czerwca 2023 roku, za rok poprzedni.

Sporządziła: *Jolanta Adamczyk Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Miasteczku Krajeńskim.*

UZASADNIENIE

do uchwały Nr LXVIII.390.2024 Rady Miasta i Gminy Miasteczko Krajeńskie z dnia 29 stycznia 2024 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2024-2026.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i 2 – 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii należy do zadań własnych Gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2024-2026 jest kontynuacją przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zainicjowanych na terenie Gminy Miasteczko Krajeńskie. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy. Stąd podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.